Opening Speech by H.E. Marie-Louise Coleiro Preca, President of Malta, at the National Coeliac Conference entitled "Diagnosing and Treating Coeliac Disease" 26 May 2018

Professor Knut Lundin,
Distinguished guests and dear friends,
Merħba lil kullħadd.

I am pleased to welcome you all to today's conference, and to commend Narrative Structures for facilitating this event.

I am also pleased to note that this conference has now become an annual event.

Professor, I am pleased to welcome you to Malta, and I hope you would have some time to explore our beautiful island.

I shall now continue my address in Maltese.

Sinjuri,
f'Malta hawn mal-1,500 ruħ reġistrati bħala *coeliac,* iżda madankollu huwa stmat li hemm numru kbir ta' nies li huma *coeliac* u lanqas biss jafu, għax qatt ma ġew identifikati. Hemm bżonn ta' azzjoni sabiex l-istatistika tirrifletti b'mod aktar ċar ir-realtà ta din il-kundizzjoni f'pajjiżna.

Bħal ma nafu il-kundizzjoni tac-*coeliac* hija kundizzjoni li ħafna drabi ma tingħarafx mill-ewwel, għax tiġi mfixkla ma' numru ta' kundizzjonijiet oħrajn; u għalhekk hawn ħafna nies li jibqgħu ibatu is-sintomi għal tul ta' żmien, mingħajr ma jimmaniġġjaw il-kundizzjoni.

Għalhekk jeħtieġ li nanalizzaw il-fatturi li qed jikkontribwixxu għan-nuqqas ta' għarfien ta' din il-kundizzjoni fil-ħin. Il-kumplikazzjonijiet li jistgħu jinqalgħu mid-dijanjożi tardiva jista' jkollhom effetti serji, mhux biss fuq l-individwu u l-familja tiegħu, iżda fuq il-komunita', is-servizz tas-saħħa, u s-soċjetà in ġenerali.

Madankollu, wara dijanjożi pożittiva, il-kundizzjoni tac-*coeliac* tista tkun *managed* u ssir kontrollabbli. Persuna tista tieħu ħsieb din il-kundizzjoni hija stess - partikolarment jekk id-dijanjożi tiġi fi żmien bikri biżżejjed.

Meta nirrikonoxxu li dijanjożi bikrija hija kruċjali għall-ġid tal-individwi b'din il-kundizzjoni, allura għandna naħdmu aktar biex insibu modi kif jistaw jiġu imtejba ir-rati ta' dijanjożi.

Nemmen li jeħtieġ li jkollna kampanji ta informazzjoni u edukazzjoni biex kulħadd isir konxju tal-possibilta' li nfittxu l-għajnuna ta' tabib mingħajr mistħija jew inkwiet bla bżonn.

Ta' min ukoll nanalizzaw liema azzjonijiet qiegħdin jittieħdu biex dawn il-persuni jiġu mgħejuna biex jieħdu ħsieb aħjar il-kundizzjoni tagħhom.

Irid nistqarr li għalkemm persuni *Coeliac* għandhom għajnuna u appoġġ iżda ikun tajjeb li isir appraisal tas-support li qiegħed jingħata bil-għan li fejn nistaw nkomplu intejbuh.

Jeħtieġ żieda fl-edukazzjoni dwar dieta mingħajr glutina, flimkien ma' tagħrif dwar dawk it-tipi ta' ikel li jridu jiġu evitati.

Hemm bżonn ukoll li nħeġġu azzjoni pożittiva fis-settur tas-servizz ta' l-ikel, u fl-industriji tal-ospitalità u t-turiżmu. Dawn kollha jagħtu sehem importanti u meħtieġ bħala parti minn pjan komprensiv li jwassal għall-għarfien dwar ic-coeliac mifrux mal-poplu kollu, u biex dawk li huma Coeliac iħossuhom li huma inklużi.

Għad hawn ħafna x'isir biex persuni *coeliac* jkunu jistgħu jgħixu ħajja kif jixtiequ huma, minkejja l-kundizzjoni li jkollom. Mhux aċċettabbli li persuni *coeliac* iħossuhom iżolati jew konfużi wara li jirċievu din id-dijanjożi.

Kollha kemm aħna fi dmir li nagħtu sehemna biex anke f'dan il-qasam nwasslu messaġġ ta' kuraġġ u solidarjetà lil persuni *Coeliac.*

Nawguralkom minn qalbi.